

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **V. T. T. H.**, zastoupené Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoji**, se sídlem 13 Chu Van An, Hanoi, Vietnamská socialistická republika, s adresou pro doručování: Ministerstvo zahraničních věcí, Loretánské nám. 5, Praha 1, o žalobě proti usnesení žalovaného ze dne 11. 10. 2017, č. j. 3378/2017-HANOI-II, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 1. 2019, č. j. 30 A 199/2018 - 50,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobkyni **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalovaný vydal dne 11. 10. 2017 v záhlaví označené usnesení, kterým rozhodl, že žádost žalobkyně o udělení dlouhodobého pobytu za účelem zaměstnání (žádost o zaměstnaneckou kartu) je nepřijatelná, neboť cizinka si předem nesjednala termín k podání žádosti, ačkoliv tato povinnost je zastupitelským úřadem stanovena [§ 169h odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně

některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“)], a žádost nebyla podána osobně (§ 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců).

[2] Žalobkyně napadla toto usnesení žalobou, kterou krajský soud shledal důvodnou, a proto jej zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) poznamenal, že z vyjádření žalovaného vyplynulo, že žalobkyně si měla sjednat termín podání žádosti pro dotčený druh a účel pobytu prostřednictvím systému Visapoint. K tomuto postupu se vyjadřoval rozšířený senát v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, č. 3601/2017 Sb. NSS, jehož závěry krajský soud rozsáhle citoval. Nesouhlasil přitom s žalovaným, že na nově vzniklou právní situaci (novelizaci zákona o pobytu cizinců účinnou od 15. 8. 2017) by nebylo možno závěry tohoto rozsudku použít. Rozšířený senát praxi založenou na systému Visapoint zásadním způsobem odmítl, a ke zpochybnění jeho názoru už nemůže pojmově dojít ani v případě pouhých dílčích změn (jako je např. žalovaným namítaná změna zmocnění k provádění regulace podávaných žádostí z Ministerstva vnitra na zastupitelské úřady).

[4] Vzhledem k tomu, že v posuzovaném případě byla k žádosti o zaměstnaneckou kartu přiložena žádost o upuštění od osobního podání žádosti, upozornil krajský soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018 - 35, podle kterého je institut nepřijatelnosti žádosti podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců možné aplikovat pouze na žádosti, které nebyly spojené s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání.

[5] Krajský soud uzavřel, že s ohledem na rozsudek rozšířeného senátu č. j. 10 Azs 153/2016 - 52 je nutno na žádost žalobkyně pohlížet jako na účinně podanou. Žalobkyně sice podala žádost „nouzovým“ způsobem, i tak ji však bylo třeba věcně posoudit, neboť žalobkyně byla povinna se objednat k jejímu podání přes systém Visapoint, tj. způsobem, který byl v judikatuře správních soudů opakovaně a dlouhodobě označován jako neodpovídající požadavkům zákona. Za účinnosti systému Visapoint tedy bylo nezbytné na žádost žalobkyně pohlížet jako na žádost podanou zcela řádně a nebyl zde žádný prostor pro vyslovení důvodu její nepřijatelnosti.

II. Kasační stížnost žalovaného

[6] Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu jeho nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a nepřezkoumatelnosti podle písm. d) téhož ustanovení zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Nezákonnost rozsudku spatřuje stěžovatel v nesprávném závěru, že žalobkyně podala žádost „nouzovým“ způsobem. Za ten krajský soud považoval postup žalobkyně, která se k systému Visapoint zaregistrovala pro podání žádosti o udělení dlouhodobého víza za účelem podnikání, následně se dostavil na zastupitelský úřad v úředních hodinách vyhrazených pro přijímání žádostí o dlouhodobá víza za účelem podnikání, přičemž se

domáhala podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty. Nejvyšší správní soud však opakovaně rozhodl, že nelze považovat za nezákonný postup, pokud zastupitelský úřad odmítne žádost o zaměstnaneckou kartu podanou v době vyhrazené pro žádosti o udělení víza za účelem studia (viz rozsudky ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 75/2018 - 22, ze dne 24. 1. 2018, č. j. 6 Azs 324/2017 - 32, a ze dne 3. 2. 2018, čj. 5 Azs 312/2017-33). Stejně tak dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2018, č. j. 9 Azs 186/2018 - 48, není nezákonným postupem odmítnutí převzetí žádosti o vydání zaměstnanecké karty v úředních hodinách pro žadatele o schengenská víza.

[8] Je pravdou, že skutkově obdobnou věcí se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudcích ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018 - 35 a ze dne 28. 3. 2019, č. j. 4 Azs 417/2018 - 37, kde se vyjádřil v tom smyslu, že jeho závěry v předchozím odstavci citovaných rozsudcích je třeba odlišit od skutkové situace v posuzovaném případě. Stěžovatel však žádnou skutkovou odlišnost mezi těmito situacemi nespatřuje, a to ani v posledně citovaných rozsudcích Nejvyššího správního soudu, ani v případě rozsudku zde napadeného. Ve všech těchto případech se žadatel dostavil za účelem podání jiného druhu pobytového titulu, než pro jaký se zaregistroval, resp. mimo úřední hodiny stanovené pro příjem žádostí o pobytový titul, který žadatel skutečně požadoval. Takové podání nelze ve smyslu v předchozím odstavci citovaných rozsudků Nejvyššího správního soudu hodnotit jako nouzové a zastupitelný úřad byl i s ohledem na zásadu zákonnosti povinen je vyhodnotit jako nepřijatelné.

[9] Stěžovatel dodal, že ačkoliv byla žalobkyně o organizaci úředních hodin informována, domáhala se podání žádosti o zaměstnaneckou kartu v době vyhrazené k podávání žádostí o dlouhodobá víza za účelem podnikání.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném od 15. 8. 2017, „[ž]*ádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně*“. Podle odst. 3 tohoto ustanovení: „*Zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti*.“

[13] Ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) tohoto zákona uvádí, že „[ž]*ádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum nebo žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu je nepřijatelná, jestliže cizinec si předem nesjednal termín podání žádosti o udělení*

dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu způsobem stanoveným tímto zákonem“. Podle odst. 3 tohoto ustanovení „[n]*epřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad a u žádosti podané ministerstvu ministerstvo. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost ministerstvo nebo zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené doklady a správní poplatek, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé.*“

[14] Nejvyšší správní soud předesílá, že v souladu s ustálenou judikaturou je usnesení podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. a ochrany se lze proto domáhat přímo podáním žaloby proti správnímu rozhodnutí (srov. rozsudek ze dne 16. 5. 2018, č. j. 6 Azs 82/2018 - 19).

[15] Krajský soud správně poznamenal, že na případ žalobkyně jsou aplikovatelné závěry rozsudku rozšířeného senátu č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, podle něhož je v situaci dlouhodobě prakticky nefunkčního systému Visapoint třeba považovat za řádně podané i takové žádosti, které se do dispozice zastupitelského úřadu dostaly nestandardním postupem (např. jako příloha stížnosti proti postupu jeho pracovníka). Podání žádosti „nouzovým“ způsobem je totiž v podstatě jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívající v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným.

[16] V nyní posuzovaném případě se žalobkyni nepodařilo prostřednictvím systému Visapoint registrovat termín pro podání žádosti o zaměstnaneckou kartu (žalobkyně k žádosti o zaměstnaneckou kartu přiložila žádost o upuštění od osobního podání žádosti, k níž doložila dokumentaci několika neúspěšných pokusů o registraci termínu prostřednictvím systému Visapoint), a proto si sjednala termín pro podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem podnikání, v němž předala stěžovateli žádost o zaměstnaneckou kartu. Žalobkyně tak podala svou žádost „nouzovým“ způsobem v rozporu s postupem předpokládaným zákonem, jelikož byla podána v termínu určeném pro podání žádosti o jiný typ pobytového oprávnění. V souladu se závěry rozsudku rozšířeného senátu ji však přesto bylo nutné věcně posoudit, neboť žalobkyně se byla povinna objednat k jejímu podání přes systém Visapoint, tj. způsobem, který byl v judikatuře správních soudů opakovaně a dlouhodobě označován jako neodpovídající požadavkům zákona (ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 4 Azs 150/2018 - 35, ve kterém soud uznal jako účinně podanou žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky za účelem soužití rodiny předanou stěžovateli v termínu určeném pro podání žádosti o jiný typ pobytového oprávnění).

[17] K argumentaci krajského soudu je ještě nutno dodat, že žalobkyně doložila, že se o registraci termínu pro podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty prostřednictvím systému Visapoint opakovaně neúspěšně pokoušela, a bylo tak zřejmé, že neměla možnost v přiměřené lhůtě podat žádost zákonem předvídaným způsobem.

[18] Stěžovatelem uvedená judikatura (rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 75/2018 - 22, č. j. 6 Azs 324/2017 - 32, č. j. 5 Azs 312/2017 - 33 a č. j. 9 Azs 186/2018 - 48) není pro posouzení věci přiléhavá, neboť se v ní jednalo o situace, v nichž žalobcům nebylo umožněno žádost o příslušné pobytové oprávnění podat (resp. vůbec vstoupit do budovy zastupitelského úřadu) z důvodu, že se dostavili mimo úřední hodiny vyhrazené pro podávání žádostí o pobytové oprávnění. V nyní posuzované věci však žalovaný žádost žalobkyně přijal a až poté ji posoudil jako nepřijatelnou. Takový postup je však v rozporu s výše uvedenými závěry vyplývajícími z rozsudku rozšířeného senátu.

[19] Pro posouzení věci bylo rovněž podstatné, zda žalobkyně podala současně s žádostí o zaměstnaneckou kartu také žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Z judikatury Nejvyššího správního soudu (viz již zmiňovaný rozsudek č. j. 4 Azs 150/2018 - 35) totiž vyplývá, že institut nepřijatelnosti [§ 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců] je možné aplikovat pouze na žádosti, které nebyly spojeny s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání. V případě spojení žádosti o pobytové povolení s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání, je tedy třeba postupovat podle § 169 odst. 3 zákona o pobytu cizinců jakožto podle zvláštního předpisu ve vztahu k § 169h odst. 1 písm. a) tohoto zákona. Při neshledání důvodů pro upuštění od povinnosti osobního podání zastupitelský úřad rozhodne o zastavení řízení.

[20] Stěžovatel v úvodu kasační stížnosti jako důvod pro její podání uvedl nejen nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, ale i nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. K druhému uvedenému důvodu však v kasační stížnosti (na rozdíl od jiných kasačních stížností podaných stěžovatelem v obdobných případech, srov. např. rozsudek ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 Azs 31/2019 - 63, nebo ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018 - 35) neuvádí žádnou konkrétní argumentaci, resp. není zřejmé, v čem podle stěžovatele namítaná nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu v tomto případě spočívá. Nejvyšší správní soud pro úplnost uzavírá, že rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný v projednávané věci nepovažuje.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] S ohledem na předeslané Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost stěžovatele důvodnou, proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyni, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly (žalobkyně vyjádření ke kasační stížnosti nepodala).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2019

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu